

Johan Gabriel Oxenstierna

Tal, hållit inför Hans Maj:st Konungen i ordens-capitlet den 28 April 1813. Af ordens-cantzleren herr grefve Joh. G. Oxenstjerna, då konungen til seraphimer-riddare dubbade efter rikets herre och presidenten i kamar-collegium herr grefve Samuel af Ugglas, stats-rådet herr friherre Carl Lagerbring; öfver-ståthållaren och generalen herr grefve Carl Mörner; stats-rådet och öfver-amiralen herr friherre Johan af Puke

Stockholm, tryckt i Kongl. tryckeriet, 1813.

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Uppsala universitetsbibliotek.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Uppsala universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:
<https://lb.se/författare/OxenstiernaJG/titlar/TalInförKonungen1813/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):
<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb2430182-faksimil>

T A L,

HÅLLIT INFÖR

HANS MAJ:ST KONUNGEN

I ORDENS-CAPITLET DEN 28 APRIL 1813.

AF

ORDENS-CANTZLEREN

HERR GREFVE JOH. G. OXENSTJERNA,

DÅ

KONUNGEN

TIL SERAPHIMER-RIDDARE DUBBADE

EFTER

RIKETS HERRE OCH PRESIDENTEN I KAMAR-COLLEGIUM

HERR GREFVE SAMUEL AF UGGLAS,

STATS-RÅDET HERR FRIHERRE CARL LAGERBRING;

ÖFVER-STÅTHÅLLAREN OCH GENERALEN

HERR GREFVE CARL MÖRNER;

STATS-RÅDET OCH ÖFVER-AMIRALEN

HERR FRIHERRE JOHAN AF PUKE.

STOCKHOLM, TRYCKT I KONGL. TRYCKERIET, 1813.

Sv. Lfth.
Tal hups
4:11 [1813]

TAL

HÄLLT INLOK

HANS MAJST KONUNGEN

I Ordens-Capitet den 28 April 1818.

AT

ORDENS-CAPTITETEN

HERR GREFVE JON G. OCKENSTERN

DE

KONUNGEN

TEJERMINNEDS OCKENSTERN

DE

HERR GREFVE JON G. OCKENSTERN

HERR GREFVE SAMUEL AV UGGLA

STATS-RÄDET HERR FRIBERRE CARL LAGERBRING

ÖFVER-STATS-RÄDET OCKENSTERN

HERR GREFVE CARL MORNER

STATS-RÄDET OCKENSTERN

HERR FRIBERRE JONAS AV BIRKE

Stockholm, tryckt i Kongl. Tryckeriet, 1818.

Stormächtigste Allernådigste Konung.

Gode Herrar, Svea och Götha Riddare.

När de tiderymder som åtskilja denna Ordens Högtidsdagar, så många gånger varit teknade af bekymrande skiften, när oftare kan hända de medfört betraktelser för saknaden, än ämnen för glädjen; hur lyckligt förenas vi ej i dag på vår Konungs bud, att vid Altaret nedlägga den gärd som tacksamheten ägnar åt hörda förböner, af dem Han är Sjelf det första föremålet. I förlängandet af Hans dagar, i de farors upphörande som dem hotat, har Försynen uppfyllt måttet af de välgärningar dem Hon genom Honom ville utgjuta öfver det Rike hvars Thron Han uppehöll, och der Hans ålderdom nu vördad hvilar i tryggheten af ett älskande Folks välsignelser. Än ljuda Härarnas då öfver landen och hafven, än öfver Europa skakar kriget sitt svärd och sin fakla: Men dess glaf har varit aflägsnad från våra boningar, dess gnistror otändande slocknat utom Sverges gränsor; och mellan stormarna som ryta fjerran des stränder, mottager Fäderneslandets Beskyddare åter Sitt Riddargille i det lugn Han för Sitt Rike beredt och vårdat: och i Sitt vakande för dess väl, understödd af hjeltemodet och den sonliga kärlekens händer. Vare Spirans börda länge för Honom af dem lättad: antingen att denna Son, hvilande vid Sin Faders sida eller väpnad i spetsen för Dess Folk, fortfar att kröna Sin hjessa med fridens Ek, eller går att omlinda henne med nya Lagrar! Mätte till fullkommandet af Sverges lycka, Himlen åt denna Förste lämna det enda Han har öfrigt att gifva: Åren! och det land som så ofta sett sina Kungastämmor sluta, men ej sina Hjeltars efterföljd upphöra, omsider i Hans Kongl. Höghets Ätt evigt fortfara dygdernas Arfrike så väl som Lagarnas!

Ingen

Ingen hade uppriktigare delat dessa önsknningar, ingen trognare förenat dem med våra, än den broder som sedan Ordens sista möte bortgått ur dess antal. Upphöjd genom egen förtjenst till de äreställen han innehaft; upplyst, nitisk och kraftfull Embetsman från de minsta sysslor till de förnämsta, som Domare och Höfding; beredande eller förestående de fleste Rikets viktigaste hushållningsvärf och Penningeverk; Stockholms Läns och flere gånger, som Öfver-Ståthållare eller i dess embetes förvaltning, Hufvudstadens Styresman, hvars inrättningar, byggnader och prydnader han ömsom grundlagt, fortsatt eller utvidgat, och i alla dessa lika särskilda som mångfalldiga befattningar, alltid hägnad af sina Konungars ynnest och enskildas agtning och förtroende, efterlemnar En af Rikets Herrar, Presidenten i Kamar-Collegium Herr Grefve SAMUEL AF UGGLAS en hågkomst, ej mindre hedrad af det nyttiga han för det allmänna utfört, än af de barmhertighets och fattigheds omvårdnader han inom Stockholm förestått och befrämjat: och ändteligen af den utmärkta sinnesstyrka, hvarmed han mot orättvisa oviljors utbrott, i lugnet af en fredande medvetenhet krönte målet af en värdig och gagnande lefnad.

Hans rum intages här af en Riddersman som från en vitter uppfostran och med arfvet af en mångkunnig Faders lärdom i Sverges häfder, gick att i dess Civila tjenst förena den egna erfarenheten med det framfarnas kunskap. En Konung för hvars upptäckande öga intet slag af värde kunde döljas, röjde snart hos den börjande ynglingen, den låfvade Embetsmannen; och fortskyndade dess väg genom Cantzli-Verket till dess högre göromål och föredragningen i Sina Egna Conseiller. Dessa befattningar ökades efterhand med flere och större. Biträdanden och Beredningar i de mäste Krigs och Civile ärender, med sluteligt förestående af de förre; Konungens åtföljande under flere resor eller utrikes brefväxlingens förande i Dess frånvaro närmast Cantzli Presidenten; Ministerielle göromål och Hof-Cantzlers-Embets flere gånger ålagde förvaltning; utarbetandet af Konungens

gens berättelser och föreläggningar för Ständerne vid Riksdagar, och vid en af dem bestridandet af Bonde-Ståndets Sekreterare-syssla, samlade länge hos honom förtjensterne med åren. Men bland det myckna denna Konung ej hann fullborda, var äfven belönandet af flere bland dem, hvilkas tillgifvenhet, insigter och snille understödt Hans omsorger. Han öfverlämnade den tillika med Sitt Rikes frälsning, åt den Broder hvars Spira det nu vördar; Och som, efter meddelade värdigheter af Stats-Sekreterare, Landshöfding, Postverkets högsta Förman och ökade Riddarprydnader nu tilldelar Eder Herr Friherre LAGERBRING, det största beviset af en förtjenst alltid lika oförändrad mot Edra Konungar som Deras förtroende mot Eder. Bägge hafva blifvit förklarade i deras yppersta dag genom Konungens och Rikets lysande bifall och agtning då, med så många föregående Riksdagars erfarenhet och deltagandet i deras angelägnaste värf, J, som Landtmarskalk anförde Ständernas senaste sammanvaro: hvars vishet och lugn, enigheten och den allmänna välfärden bevara för vårt minne, med en vid dessa möten ej alltid njuten tillfredsställelse; och ändtligen genom det höga Stats-embete i Konungens Råd, som öppnar för Eder på en gång ett utrymme, lika värdigt Edra kunskaper som Edert hjerta.

Inga bortgånga lämna sina rum åt Eder Både, Gode Herrar, Svea och Götha utnämnde Riddare, som kommen att öka detta Samfund. Vänskapen mottager Eder här, oåtföljd af saknaden: och knapt kan hon vid den förstas möte föreställa sig en ny medbroder i den välkomna Riddare som hon i detta Gille så länge sett bära dess tecken och öfva dess dygder. De hade från lärotidernas slut ledsäгат hans lefnad genom nöjets ålder till den hvari förtjensterne böra förvärfvas. Ännu inom yngre år, från Artilleriets Cadett, Öfverste för ett af dess Regimenten, derifrån Öfverste för Calmare Läns, Chef af Konungens Egen upprättade Batalion, General Adjutant, Riddare och Sekreterare af Konungens Orden, utvecklades hos Eder, Herr Grefve MÖRNER, egenskaperne beständigt med framstegen. Det förra treåriga

Kriget

Kriget hade varit åtföljdt ända till Varelä med och länge derefter två fälttåg i Tyskland. Under dessa omskiften fastad vid Håfvets tjänster och snart vid ett af Dess högsta förtroendes Embeten, blef det Eder der förbehållit att sällsynt förlika det förekommande med det upriktiga och handledandets alfvar med umgängets behag. Uplostraren, lik Åkermannen, slösar utan tvifvel fåfängt sin odlingsmöda på en vägrande jord; men äfven vid misslyckade skördar är likväl arbetet ännu lika agtningsvärdigt. Vid sista kriget, som anförare af Svea Lif-Garde, deladen J stridernas faror gemensamt med dessa vapenbröder; men trotsaden, ädelt ensam, den ofta större faran, att i förföljelsens stund våga uppoffra Magtens tillbudna ynnest åt deltagandet i vänners oförtjenta lidanden. Sverges allmänna räddningsdag återstälde Eder till Edra förra befattningar. De ökades innan kort med befälet af Arméen i de Södra Provincierna, och derefter med Vice Gouverneurskapet och Militaire Öfverbefälet i Pomern, som utfördes af Eder med allmänt nöje, under tidernas många bekymmersamma och försvårande omständigheter. Ändteligen förtror Konungen Eder nu som Öfver-Ståthållare högsta föreståndet af Sin Hufvudstad, der ordningen och tryggheten redan vittna om Eder verksamhet, inrättningar- na och trefnaden om Edra omsorger, och armodets under- stöd om Eder människokärlek; och der framtiden, af Stockholms egna medborgerliga tänkesätt, anförde af Eder styrelses ledning, skall genom Eder se nya hågkomster öka de minnesmärken som vittna om hennes trohet för Konun- gen och Fäderneslandet.

Den medfödda lyckan hade med sina löften ej lika tidigt mött den tredje af de Riddersmän, som Konungen nu här frånvarande upptager. Hon hade likasom tyckts undandraga sitt stöd för hans ungdom att lämna honom åt sin egen styrka, och i stället att förekomma hans inträde på mödornas bana, ville först vid målet vänta honom med deras belöning. Tillgifven Sjövettenskapen och hafvets krigskonst, idkade han deras första öfningar på Svenska Handelsfartyg och Krigsskepp; och när friden ej gaf nog ämnem

ämnen åt hans kunskapshåg, sökte han i främmande tjänster utrymmen för sin verksamhet. Under flere års Campaigner åtföljde han Englands och Frankrikes Sjömagter i deras särskilda krig, hos bägge utmärkt med tapperhets bevis och i den senare hedrad med Merit-Orden. Efter flere krigshändelser, expeditioner och träffningar med enkla Skepp eller i Flottor, än detta ögonblick ger rådruum att beskrifva, återförde han från Medelhafvets, Spaniens, Afrikas och Amerikas långa Härfärder sitt öfvade mod och sin erfarenhet till Sverige: hvars Sjöväsendes befattningar, så väl för hushållningen som för rustningarna uppdrogos honom efterhand i olika tider och med tilltagande värdigheter. Med befälet af en Fregatt, i Svenska Flottans första möte mot den Ryska, följde han redan Hoglands Segrare, och i de andra årens drabbningar som anförare af Linieskepp och Flottans Ledare. I detta befäl vid hennes utgång från Wiborgs Redd, eldad på en gång af sin egen känsla och Konungens förtroende hvars uttryck minnet bevarar, men ömheten nekar sig att återkalla, genombröt han vägar, lika stängde af naturen som af fienden; och utnämndes derefter ensam till Riddare af Svärds-Ordens Stora Korss. Flere hvarannan påföljande förrättningar, öfverinseenden, embeten och befäl i alla Sjöväsendets delar, hafva sedermera länge uppfyllt hans tid, till dess änteligen Friherre AF PUKE nu på Sverges Örlogs-Flotta sjelf hissar den Amiralsslagga, under hvars skugga hans första tjänst obemärkt skymdes: der hennes förkofring i fridens tider eller anförande till nya segrar, blifva nu hans ålders belöning från att hafva varit hans ungdoms önskan; och der ett i Sekler försvunnit namn af en Svensk Hjelte, upplifvas hos honom för Sverige i en ny Försvare. Likt dagens fakla, när efter sin långa frånvaro, hon åter uppgår för Polen i samma glans hvarmed hon nedsteg i dess halfåriga mörker.

Samhället ser medlertid med fägnad de Medlemmar upphöjas som af Fäderneslandet väl förtjenat. Och alldrig påkallade det med mera skäl de Medborgeliga och Ridderliga Dygder dem Konungen i dag hos Eder vitsordar. Bland de

de stora öden som för Europa synas uppgå, ljusnar öfver
Sverige en ny dag. Dess tillstängda hamnar öppnas för ut-
gående rustningar och handelns tillbakakallade skatter. Dess
Söner omfamnas åter på Bältens andra strand af sina igenfun-
na Bröder; och hasta, villigt väpnade, efter två Sekler å nyo
till det Land deras förfäder fordom befriat: stälte att än
en gång befrämja Tysklands sjelfständighet och ledde af en
lika segervan Förste. Med denne Prins utstaka och rådföra
Monarker Sina Härfärder mot världens förtryck; kring
Honom samlas underhandlingarna och stiftas förbunden för
dess frihet och lugn. Ledare af dessa ädla företag, omfat-
tande, förenande och upplifvande dem alla, förestår Han,
i arbetandet för Sverges lycka, tillika mensklighetens, och
fullbordar Sin och Vår Faders omsorg och afsigter för bägges
väl. Det är i denna dagnings-stund af det förespående
hoppet, der Fäderneslandet för sitt invärtes välstånd, sin
yttre förkofran och sin framtids ära, anropar sina värdiga-
ste Medborgares förmåga, som Konungen nu framkallar
Eder, i rådslagen, styrelsen och försvaret, så länge prof-
vade Gode Herrar, Svea och Götha utnämnde Riddare, att
inför Honom uppträda till mottagandet af Edre förtjensters
belöning, efter bejakandet af de frågor Han Eder ämnar
förelägga.

Samhället ser medlidande med förtjenat. Och allting
upphöjas som af Fäderneslandet väl förtjenat. Bland
påkallade det med mera skäl de Medborgliga och Riddar-
liga Dygdet dem Konungen i dag hos Eder vittoriar. Bland
försvunnit namn af en svensk Hjärt, upplifvas hos honom
att hafva varit hans ungdoms önskan; och der ett i Sekler
rande till nya segrar, blifva nu hans äldres belöning. Han
skymdes: der hennes förköring i tidens tid eller anlö-
flägs. Under hvare skugga hans första önske obemäkt-
av Puke nu på Sverges Öfverflod. Han har den Annals-
mera länge upplifvit han tid, till dess anteligen förbete
emheten och belöf i sin Sjöväsendets delar. Han har